

جایگاه حلم در مدیریت رفتار در هنگام غضب با تکیه بر آیات و روایات

مجتبی میری^۱، مهدی فائزی^۲

۱- دانشجوی دکتری، دانشگاه معارف اسلامی

۲- دانشجو کارشناسی ارشد، موسسه آموزشی سناباد.

چکیده

حلم و بردباری یکی از فضائل اخلاقی است که در تنظیم روابط انسان‌ها با یکدیگر نقش بسزایی دارد. در روابط اجتماعی وجود چالش‌هایی که موجب ناخوشنودی انسان می‌شوند او را به رفتارهای تند و خشن رهنمون می‌شود. در این تحقیق، با جستجو در منابع دینی و استفاده از روش فقهاتی سعی شده است در یک نگاه کلی فضیلت اخلاقی حلم در مواجهه با غضب بررسی شود. با توجه به مستندات دینی، حلم به معنای فروبردن خشم و کنترل بر نفس می‌تواند واکنش‌های انسان را در برابر عوامل تنش‌زا مدیریت کند. این عوامل تنش‌زا از جهل انسان ناشی شده و موجب آزار دیگران می‌گردد. بردباری در برابر جهالت‌ها، بهترین راه برای مقابله با آنهاست که علاوه بر ارتقای جایگاه اجتماعی انسان، موجب تضعیف و از بین رفتن عوامل تنش‌زا می‌شود. در سیره انبیا و اولیای الهی موارد زیادی از بردباری آنها را که نتایج مثبتی داشته می‌توان یافت. البته بردباری در جایی جریان دارد که منجر به مخالفت با احکام الهی نشود. برای نهادینه سازی علم به دو عامل تعلیم و تمرین نیاز است. همچنین سنجش بردباری انسان‌ها در شرایطی امکان پذیر است که امکان بردباری و عدم آن برای شخص فراهم باشد.

کلید واژه‌ها: حلم، بردباری، جهل، غضب.